

familie în abordarea părinților ezitanți la vaccinarea copiilor de vârstă antepreșcolară; elaborarea recomandărilor în vederea creșterii ratei de acoperire vaccinală în rândul copiilor.

Materiale și metode. Tipul de studiu: descriptiv cu elemente analitice, mixt calitativ-cantitativ, efectuat prin chestionarea a 416 părinți cu vârsta > 18 ani, realizat în perioada decembrie 2021 - februarie 2022. Chestionarul în format PDF a fost repartizat în instituțiile medicale și distribuit online în *Google forms* pe platforma de socializare Facebook. *Metodele studiului* – istorică, sociologică, statistică, grafică.

Rezultate obținute. Măsurarea determinantilor psihosociali ai ezitării la vaccinare, la părinții copiilor de vârstă antepreșcolară a fost efectuată prin validarea și aplicarea în teren a scalei 5C. Peste 60% din respondenți au manifestat încredere în siguranța și eficacitatea vaccinurilor și că vaccinarea este cea mai eficientă metodă de protecție împotriva bolilor, iar jumătate afirmă că autoritățile publice iau cele mai argumentate decizii privitor la vaccinare. Încrederea este mai accentuată în rândul părinților cu vârsta > 40 ani, cu studii postuniversitare și cu venitul mediu lunar > 15000 de lei. Circa 27,6% din părinții intervievați au o percepție inadecvată pentru riscurile bolilor prevenibile prin vaccinare. Acest determinant (*percepția joasă a riscului*) a fost obținut la persoanele din zona rurală, care posedau studii medii, cu unul sau doi copii, cu venitul mediu lunar < 2500 de lei. Bariera psihologică și/sau structurală în luarea deciziei pro vaccinare și transformarea intenției într-un comportament efectiv a constituit-o stresul, reprezentând o problemă de intensitate majoră pentru 96% din părinții intervievați, fiind mai exprimate în rândul părinților din mediul urban în 63%, comparativ cu 39% din mediul rural. Niveluri elevate s-au determinat pentru necesitatea părinților de a înțelege bine beneficiile și riscurile vaccinării înainte de a lua decizia cu privire la vaccinare și a utilității practice a vaccinărilor propuse atât la nivel individual, cât și pentru copii. Antecedentul a fost prezent la 1/7 din părinți cu unul sau doi copii și cu venitul mediu lunar >10000 lei.

Circa o treime din respondenți au manifestat dubii precum că vaccinarea este o acțiune colectivă de prevenire a răspândirii bolii, iar o jumătate au admis posibilitatea nevaccinării copilului, atunci când toți împrejur sunt vaccinați. Nivelul redus al responsabilității colective a fost determinat la părinții cu un copil, de către cei ce posedă studii medii și cu venitul lunar < 2500 lei.

Concluzii. Nivelurile înalte de calcul ne indică prezența problemelor de obținere a informațiilor veridice, în special comunicarea medic-părinte. Constrângerile care au influențat comportamentul părinților în imunizarea copilului fiind determinate de stresul cotidian.

Cuvinte cheie. Cunoștințe, atitudinile părinților la vaccinare, imunizare, vaccin, ezitarea la vaccinare, absorbția vaccinului, programe de vaccinare.

ACCESIBILITATEA SERVICIILOR DE DIAGNOSTIC ÎN MEDICINA NUCLEARĂ

Olga RUSANOVSKI
Maria CUMPĂNĂ

Principiile fundamentale ale imagisticii în medicina nucleară (MN) este caracterizată sau asociată cu utilizarea surselor radioactive deschise care se administrează sub formă de radiofarmaceutic (preparat radiofarmaceutic - PRF). În comparație cu radiologia convențională,

medicina nucleară diagnostică este, în esență, o imagistică funcțională reflectând procesele fiziologice, în timp ce radiologia convențională urmărește în mod predominant obținerea de imagini anatomice reflectând forma și structura.

Scopul. Evaluarea accesibilității și identificarea barierelor care restricționează accesul la servicii de diagnostic în medicina nucleară și elaborarea recomandărilor de îmbunătățire a accesului la aceste servicii.

Obiective. Analiza practicilor internaționale și naționale cu privire la accesibilitatea serviciilor de diagnostic în medicina nucleară; evaluarea opiniei beneficiarilor privind accesul și barierele care restricționează accesul la serviciile de diagnostic în medicina nucleară; analiza opiniei prestatorilor de servicii de medicină nucleară și a medicilor clinicieni cu privire la accesibilitatea serviciilor de diagnostic în medicina nucleară; elaborarea recomandărilor pentru îmbunătățirea accesibilității la serviciile de diagnostic în medicina nucleară.

Materiale și metode. Tipul studiului – transversal, descriptiv, empiric. Studiul a fost realizat în perioada decembrie 2021-februarie 2022 prin chestionarea a 387 de medici clinicieni (specialiști) din secțiile/laboratoarele de medicină nucleară și a 410 pacienți care au beneficiat de servicii de diagnostic în medicina nucleară. *Metodele studiului* – istorică, sociologică, statistică, grafică.

Rezultate obținute. Metodele și materialele de cercetare au permis obținerea unei informații ample referitor la accesul la serviciile de diagnostic în medicina nucleară și identificarea unor lacune și bariere prezente ce restricționează accesul la aceste servicii, printre care: costurile înalte, limitările geografice, dificultăți în obținerea îndreptării, informații insuficiente privind MN. Studiul demonstrează că există o diferență de percepție a beneficiarilor și medicilor specialiști privind barierele în accesibilitatea serviciilor de diagnostic în medicina nucleară. Pacienții care au beneficiat de investigațiile date, consideră că cel mai mare impediment în 30,8% de cazuri sunt dificultăți de a obține trimiterea de la medicul specialist, iar medicii specialiști, la rândul lor, clasează această problemă pe locul trei. Bariera geografică este plasată pe locul doi atât de pacienți cât, și de medici, pentru că toate laboratoarele/secțiile de medicină nucleară sunt concentrate doar în municipiul Chișinău. Există diferență de percepție a medicilor specialiști comparativ cu cea a pacienților privind costurile la aceste servicii de diagnostic în medicina nucleară: cea mai mare parte a numărului de medici chestionați consideră că serviciile date sunt costisitoare (54,8%), specificând că sunt cea mai mare barieră privind accesul, pe când pacienții din contra clasează problema dată nu ca una din cele mai importante. Aceasta se poate explica prin faptul că majoritatea beneficiarilor au fost persoane asigurate (89,5%) și nu cunoșteau care sunt tarifele pentru investigațiile date. Cunoștințele limitate privind medicina nucleară sunt percepute ca barieră în proporții aproximativ egale, atât de pacienți, cât și de medici. Diferențe între medici și pacienți sunt și la capitolul aprecierii accesului pe o scală de la 1 la 10. Astfel, serviciile sunt apreciate de cea mai mare parte de beneficiari ca fiind de o accesibilitate înaltă (nota 8-10), iar o bună parte din medici apreciază accesibilitatea serviciilor la un nivel mediu (nota 5-8), considerând că pacienții au avut acces limitat sau parțial, din cauză că îndreptările sunt limitate pentru aceste servicii.

Concluzii. Cercetarea a demonstrat că este o percepție diferită a beneficiarilor și medicilor specialiști privind barierele în accesibilitatea serviciilor de diagnostic în medicina nucleară, acestea însă se reduc la patru aspecte esențiale: costurile înalte, dificultățile geografice, dificultățile în obținerea îndreptării, informațiile insuficiente privind MN.

Cuvinte cheie. Accesibilitatea, medicină nucleară, bariere, restricționarea accesului.